

- c. in de polynesische taal- en letterkunde;
- d. in de fransche, de engelsche en de hoogduitsche taal- en letterkunde;
- e. in de land- en volkenkunde van Nederlandsch Indie;
- f. in de aesthetiek en kunstgeschiedenis;
en zoo mogelijk;
- g. in de romaansche taal- en letterkunde;
- h. in de chinesche en de japansche taal- en letterkunde;
- i. in de wijsbegeerte der geschiedenis.

Wij behouden Ons voor het onderwijs in een of meer der hiergenoemde vakken te doen geven aan eene andere Rijks-universiteit, indien het belang van dat onderwijs het vordert.

JONCKBLOET.
DE BRUYN KOPS.
MOENS.
MESSCHERT VAN VOLLENHOVEN.

[41.]

De ondergeteekende stelt de volgende subamendementen voor op de wijzigingen door de Commissie van Rapporteurs in stuk 40 in de door hen voorgestelde artt. 34 en 34a gemaakt.

In art. 34.

- 1°. achter 2o te voegen:
» p. in de wijsbegeerte van het regt."
- 2°. en te doen vervallen:
» 5. p. in de wijsbegeerte van het regt. "

In art. 34 a.

1°. te laten vervallen: de beide eerste regels en daarvoor te lezen:

» Aan eene der drie universiteiten voor ieder vak door Ons aan te wijzen moet bovendien onderwijs gegeven worden in de volgende vakken: "

2°. achter 2b te voegen: » in de wetenschap van het notariaat "

3°. de vier laatste regels te doen vervallen.

Hiermede vervalt mijn tweede amendement op stuk 7. Na het aannemen van drie universiteiten is het wenschelijk de gelijkheid tusschen dezelve te bevorderen, waartoe het noodig is aan de Regering over te laten de verdeling tusschen de drie universiteiten van die vakken, waarin slechts een leerstoel in het vaderland zal worden opgericht.

's Gravenhage, 24 Maart 1876.

OLDENHUIS GRATAMA.

[18. 42.]

Nota van wijziging.

In art. 34, alin. 1, het woord: *vermeld*, te vervangen door: *bedoeld*.

Voorgestelde amendementen.

I.

De ondergeteekende heeft de eer voor te stellen als subamendement op n°. 2:

Art. 34 te lezen:

Na de senaten te hebben gehoord, wordt door Ons bepaald in welke vakken aan elke universiteit onderwijs zal worden gegeven. De lessen tot voorbereiding voor de doctoraten in de semitische letterkunde en in de taal en letterkunde van Indie behoeven alleen aan de universiteit te Leiden gegeven te worden.

VAN DEN BERCH VAN HEEMSTEDÉ.

II.

Het eerste gedeelte van het amendement der Commissie van Rapporteurs, stuk n°. 40, is aldus gewijzigd:

Art. 34.

Aan elke Rijksuniversiteit wordt onderwijs gegeven:

- 1. In de faculteit der godgeleerdheid:
 - a. in de geschiedenis der godsdienst in het algemeen;
 - b. in de geschiedenis van de Israëlitische godsdienst;
 - c. in de geschiedenis der Christelijke Kerk;
 - d. in de Israëlitische en oud-Christelijke letterkunde en hare geschiedenis;
 - e. in de uitlegging van de oorkonden der Israëlitische en van de Christelijke godsdienst;
 - f. in de geschiedenis der leerstellingen van de Christelijke godsdienst;
 - g. in de wijsbegeerte van de godsdienst;
 - h. in de zedekunde.

III.

Subamendement op het amendement van den heer VAN NAAMEN VAN EEMNES (n°. 28 der stukken).

Letter h. » In de leerstellige godgeleerdheid en de leerstellingen van de Christelijke Kerk.

» Letter h wordt i en i wordt k."

WINTGENS.

[18. 43]

NOTA VAN WIJZIGINGEN.

De artt. 34 en 35 aldus te lezen:

Art. 34.

Aan elke der universiteiten wordt onderwijs gegeven in de vakken, waarover de onderscheidene examens, in hoofdstuk IV bedoeld, zich uitstrekken, en in zoodanige andere vakken, als Wij noodig achten.

Wanneer Wij oordeelen, dat de gelegenheid ontbreekt om in laatstbedoelde vakken aan elke der universiteiten hoogleraren te benoemen, kan dit aan een of twee daarvan geschieden.

Art. 35.

Bij uitzondering op het 1ste lid van art. 34 behoeft:

- 1°. alleen aan de universiteit te Leiden onderwijs te worden gegeven in de vakken, behoorende tot de taal- en letterkunde der semitische volken en tot de taal-, land- en volkenkunde van den Oost-Indischen Archipel;
- 2°. slechts aan ééne der universiteiten, door Ons aan te wijzen, onderwijs te worden gegeven in:

psychiatrie;
 meteorologie;
 de wetenschap van het notariaat.

[18.]

VOORGESTELDE AMENDEMENTEN.

[43 bis.]

De ondergeteekenden stellen de navolgende wijzigingen voor in hun amendement op de artt. 34 en 34 a (n°. 40 der gedrukte stukken).

Art. 34.

in 1, onder lit. a te lezen:

»godsdiensten» in plaats van: »godsdienst».

in 2, lit. k »in het internationale privaatrecht» hier te laten wegvallen.

in 2 achter lit. l in te voegen:

»in de staatsinrigting en huishouding van 's Rijks kolonien en overzeesche bezittingen:»

in 3, achter lit. k, met een nieuwe letter, in te voegen:

»in de geschiedenis der geneeskunde.»

Art. 34 a.

in 2, de omschrijving van lit. b te vervangen door:

»in het internationaal privaatrecht».

in 5, invoegen achter lit. e, met nieuwe letters:

»in de geschiedenis der instellingen van den Islam;

»in de Indische oudheidkunde.»

JONCKBLOET.

DE BRUYN KOPS.

MOENS.

MESSCHERT VAN VOLLENHOVEN.

[44.]

Het subamendement strekt om letter h van het subamendement van den heer VAN NAAMEN VAN EEMNES (stuk n°. 28) of letter g van het amendement van de Commissie van Rapporteurs (stukken n°. 40 en 43bis), in plaats van: »in de wijsbegeerte van de godsdienst»,

te lezen:

letter h of letter g: »in de leerstellige godgeleerdheid».

WINTGENS.

[18. 45.]

NOTA'S VAN WIJZIGINGEN.

Art. 34.

Aan elke universiteit wordt onderwijs gegeven:

1°. In de faculteit der godgeleerdheid:

a. in de encyclopaedie der godgeleerdheid;

b. in de geschiedenis der leer aangaande God;

c. in de geschiedenis der godsdiensten in het algemeen;

d. in de geschiedenis van de Israëlitische godsdienst;

e. in de geschiedenis van het Christendom;

f. in de Israëlitische en oud-Christelijke letterkunde;

g. in de uitlegging van het Oud en Nieuw Testament;

h. in de geschiedenis der leerstellingen van de Christelijke godsdienst;

i. in de leerstellige godgeleerdheid;

k. in de wijsbegeerte van de godsdienst;

l. in de zedekunde;

m. in de praktische godgeleerdheid.

2°. In de faculteit der regtsgeleerdheid:

a. in de encyclopaedie der regtswetenschap;

b. in de wijsbegeerte van het recht;

c. in het Romeinsche recht en in de geschiedenis;

d. in het oud-vaderlandsch recht en zijne geschiedenis;

e. in het burgerlijk- en handelsrecht;

f. in de burgerlijke regtsvordering;

g. in het strafrecht;

h. in de strafvordering;

i. in het staatsrecht;

k. in het volkenrecht;

l. in het administratief recht;

m. in de staathuishoudkunde;

n. in de statistiek;

o. in de staatkundige geschiedenis.

3°. In de faculteit der geneeskunde:

a. in de ontledkunde;

b. in de physiologie;

c. in de ziektekunde en de ziektekundige ontledkunde;

d. in de geneeskunde;

e. in de heekunde;

f. in de verloskunde;

g. in de kennis der geneesmiddelen en de geneesmiddelleer;

h. in de artsenijsbereidkunde en mengkunde;

i. in de toxicologie;

k. in de gezondheidsleer en de geneeskundige politie;

l. in de geregtelijke geneeskunde.

4°. In de faculteit der wis- en natuurkunde:

a. in de wiskunde;

b. in de mechanica;

c. in de sterrekunde;

d. in de physische aardrijkskunde;

e. in de geologie;

f. in de mineralogie;

g. in de botanie;

h. in de zoölogie, de vergelijkende anatomie en physiologie;

i. in de natuurkunde;

k. in de scheikunde.